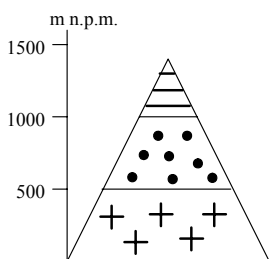

ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA Z GEOGRAFII POZIOM ROZSZERZONY

Nr zad.	Przewidywana odpowiedź	Pkt	Kryterium zaliczenia odpowiedzi	Uwagi												
1.	a) C. 64°17' b) B. Północno-zachodniej.	0–2	Za podanie poprawnych odpowiedzi po 1 pkt													
2.	Wysokość źródła 1140 m n.p.m. Wysokość miejsca przecięcia z czarnym szlakiem 840 m n.p.m. Różnica wysokości 300 m Długość odcinka potoku na mapie 1,9 cm Długość odcinka potoku w terenie 950 m Średni spadek potoku 300 m 950 m x 100% ≈ 31,6%	0–2	Za poprawy sposób obliczenia 1 pkt Za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik 2 pkt	Uznajemy 32%												
3.	żółty schronisko PTTK Chatka Puchatka	0–1	Za poprawne podanie koloru szlaku i nazwy obiektu 1 pkt													
4.	A. 11:30	0–1	Za poprawne wskazanie godziny 1 pkt													
5.	<table> <tr> <td></td> <td>Pole B1</td> <td>Pole B2</td> </tr> <tr> <td>Zagospodarowanie turystyczne</td> <td>- teren zagospodarowany w niewielkim stopniu - trzy szlaki turystyczne.</td> <td>- teren w znacznym stopniu zagospodarowany - baza noclegowa, droga wojewódzka, szlak rowerowy, szlaki turystyczne.</td> </tr> <tr> <td>Rzeźba terenu</td> <td>- grzbiet górski - większe różnice wysokości (ok. 520 m) - strome zbocza.</td> <td>- dolina rzeczna - mniejsze różnice wysokości (ok. 340 m) - łagodne zbocza.</td> </tr> <tr> <td>Układ sieci rzecznej</td> <td>potoki spływają we wszystkich kierunkach (układ odśrodkowy)</td> <td>potoki spływają do jednej doliny (Wetliny) (układ koncentryczny)</td> </tr> </table>		Pole B1	Pole B2	Zagospodarowanie turystyczne	- teren zagospodarowany w niewielkim stopniu - trzy szlaki turystyczne.	- teren w znacznym stopniu zagospodarowany - baza noclegowa, droga wojewódzka, szlak rowerowy, szlaki turystyczne.	Rzeźba terenu	- grzbiet górski - większe różnice wysokości (ok. 520 m) - strome zbocza.	- dolina rzeczna - mniejsze różnice wysokości (ok. 340 m) - łagodne zbocza.	Układ sieci rzecznej	potoki spływają we wszystkich kierunkach (układ odśrodkowy)	potoki spływają do jednej doliny (Wetliny) (układ koncentryczny)	0–2	Za poprawne uzupełnienie wierszy – dwóch 1 pkt – trzech 2 pkt	
	Pole B1	Pole B2														
Zagospodarowanie turystyczne	- teren zagospodarowany w niewielkim stopniu - trzy szlaki turystyczne.	- teren w znacznym stopniu zagospodarowany - baza noclegowa, droga wojewódzka, szlak rowerowy, szlaki turystyczne.														
Rzeźba terenu	- grzbiet górski - większe różnice wysokości (ok. 520 m) - strome zbocza.	- dolina rzeczna - mniejsze różnice wysokości (ok. 340 m) - łagodne zbocza.														
Układ sieci rzecznej	potoki spływają we wszystkich kierunkach (układ odśrodkowy)	potoki spływają do jednej doliny (Wetliny) (układ koncentryczny)														
6.	Litera: C	0–1	Za podanie poprawnej odpowiedzi 1 pkt													

7.	Np.: – obie drogi komunikacyjne wykorzystują płaskie dna dolin rzecznych i zbocza o małym nachyleniu – układ dróg jest zgodny z układem dolin rzecznych – im większe nachylenie terenu, tym droga bardziej kręta.	0–1	Za poprawną odpowiedź 1 pkt																			
8.	Warstwa A Uzasadnienie, np.: – wychodnie warstw o mniejszej odporności tworzą wklęsłe formy terenu – wychodnie skał o dużej odporności zaznaczają się w postaci grzbietów, garbów, progów.	0–1	Za poprawne podanie oznaczenia warstwy i uzasadnienie 1 pkt																			
9.	a) b) Np.: – w niższych partiach gór rosną rośliny wymagające wyższych temperatur (np. drzewa liściaste) – najwyższe (najzimniejsze) partie gór porastają mchy i porosty.	0–2	Za poprawne uzupełnienie rysunku 1 pkt Za poprawne podanie przykładu 1 pkt																			
10.	<table><thead><tr><th>Zjawisko</th><th>Ruch obiegowy</th><th>Ruch obrotowy</th></tr></thead><tbody><tr><td>Dobowa rachuba czasu</td><td></td><td>X</td></tr><tr><td>Występowanie pór roku</td><td>X</td><td></td></tr><tr><td>Występowanie dnia i nocy polarnej</td><td>X</td><td></td></tr><tr><td>Cykliczność pływów morskich</td><td></td><td>X</td></tr><tr><td>Zmiana miejsca wschodu i zachodu Słońca na linii horyzontu</td><td>X</td><td></td></tr></tbody></table>	Zjawisko	Ruch obiegowy	Ruch obrotowy	Dobowa rachuba czasu		X	Występowanie pór roku	X		Występowanie dnia i nocy polarnej	X		Cykliczność pływów morskich		X	Zmiana miejsca wschodu i zachodu Słońca na linii horyzontu	X		0–2	Za prawidłowe przyporządkowanie zjawisk: – trzech, czterech ... 1 pkt – pięciu 2 pkt	
Zjawisko	Ruch obiegowy	Ruch obrotowy																				
Dobowa rachuba czasu		X																				
Występowanie pór roku	X																					
Występowanie dnia i nocy polarnej	X																					
Cykliczność pływów morskich		X																				
Zmiana miejsca wschodu i zachodu Słońca na linii horyzontu	X																					
11.	Tarcze: A. Fennoskandzka B. Dekańska C. Gujańska Rowy: 1. Aleucki 2. Mariański 3. Sundajski	0–2	Za prawidłowe przyporządkowanie nazw: – czterech, pięciu ... 1 pkt – sześciu 2 pkt																			

12.	Np.: – po ustąpieniu lodowca w miejscu dolin V-kształtnych powstają doliny U-kształtne – V-kształtne doliny dopływów przekształcają się w U-kształtne doliny zawieszone – w miejscach tworzenia się pól firnowych powstają kary (misy jezior cyrkowych).	0–2	Za podanie argumentów: – jednego 1 pkt – dwóch 2 pkt																					
13.	<table><tr><td>A</td><td>wyniesienie mazursko-suwańskie</td><td>Pojezierze Mazurskie</td></tr><tr><td>B</td><td>niecka brzeźna</td><td>Nizina Mazowiecka</td></tr><tr><td>C</td><td>zapadlisko przedkarpackie</td><td>Kotlina Sandomierska</td></tr></table>	A	wyniesienie mazursko-suwańskie	Pojezierze Mazurskie	B	niecka brzeźna	Nizina Mazowiecka	C	zapadlisko przedkarpackie	Kotlina Sandomierska	0–2	Za poprawne uzupełnienie komórek w tabeli: – trzech-pięciu 1 pkt – sześciu 2 pkt												
A	wyniesienie mazursko-suwańskie	Pojezierze Mazurskie																						
B	niecka brzeźna	Nizina Mazowiecka																						
C	zapadlisko przedkarpackie	Kotlina Sandomierska																						
14.	<table><tr><td>Odcinek rzeki</td><td>Nr przekroju doliny</td><td>Dominujący proces rzeźbotwórczy</td><td>Forma rzeźby</td></tr><tr><td>A</td><td>II</td><td>erozja wsteczna lub wgłębna</td><td>dolina V-kształtna, wodospady</td></tr><tr><td>B</td><td>IV</td><td>erozja boczna</td><td>meandry, terasy, starorzecza, dolina o płaskim dnie</td></tr><tr><td>C</td><td>III</td><td>akumulacja</td><td>łachy, mielizny, łagodne krawędzie doliny rzecznej, szeroka dolina, dno akumulacyjne</td></tr><tr><td>ujście</td><td>I</td><td>akumulacja</td><td>delta</td></tr></table>	Odcinek rzeki	Nr przekroju doliny	Dominujący proces rzeźbotwórczy	Forma rzeźby	A	II	erozja wsteczna lub wgłębna	dolina V-kształtna, wodospady	B	IV	erozja boczna	meandry, terasy, starorzecza, dolina o płaskim dnie	C	III	akumulacja	łachy, mielizny, łagodne krawędzie doliny rzecznej, szeroka dolina, dno akumulacyjne	ujście	I	akumulacja	delta	0–3	Za poprawne uzupełnienie kolumn tabeli: – numerami przekrojów doliny 1 pkt – dominującymi procesami rzeźbotwórczymi ... 1 pkt – nazwami form rzeźby 1 pkt	
Odcinek rzeki	Nr przekroju doliny	Dominujący proces rzeźbotwórczy	Forma rzeźby																					
A	II	erozja wsteczna lub wgłębna	dolina V-kształtna, wodospady																					
B	IV	erozja boczna	meandry, terasy, starorzecza, dolina o płaskim dnie																					
C	III	akumulacja	łachy, mielizny, łagodne krawędzie doliny rzecznej, szeroka dolina, dno akumulacyjne																					
ujście	I	akumulacja	delta																					
15.	Obszary o wilgotnym klimacie: Półwysep Bretoński (1), Półwysep Indochiński (4), Nizina Gangesu (6), Kotlina Kongo (7). Obszary o suchym klimacie: Wielki Erg Wschodni (2), Nizina Turańska (3), Wyżyna Irańska (5), Kotlina Kalahari (8).	0–2	Za prawidłowe wpisanie: – czterech-siedmiu obszarów 1 pkt – ośmiu obszarów .. 2 pkt																					
16.	Kolejno od lewej: D, C, A	0–2	Za poprawne przyporządkowanie warunków pogodowych: – dwóch 1 pkt – trzech 2 pkt																					

17.		0–1	Za prawidłowe opisanie osi wykresu i narysowanie przekroju 1 pkt	
18.	Od góry: B, C, A	0–1	Za prawidłowe uzupełnienie tabeli 1 pkt	
19.	$\frac{22500000}{37500000} \times 100\% = 60\%$	0–1	Za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik 1 pkt	60% +/- 2%
20.	Czynniki przyrodnicze, np.: – występowanie żyznych gleb – występowanie obszarów o niewielkim nachyleniu w dolinach rzek przepływających przez niziny – łatwiejszy dostęp do zasobów wody pitnej. Czynniki pozaprzyrodnicze, np.: – rozwój transportu rzeczno- wodochłonnych zakładów przemysłowych oraz zakładów wykorzystujących energię wody płynącej – dolinami rzek przebiegają szlaki komunikacyjne, sprzyjające koncentracji ludności	0–2	Za prawidłowe podanie – dwóch, trzech czynników 1 pkt – czterech czynników 2 pkt	
21.	Repatriacja ludności Polski – B, E Przemieszczenie ludności ukraińskiej w ramach akcji „Wisła” – D	0–1	Za poprawne przyporządkowanie liter do migracji 1 pkt	
22.	Indie – hinduizm Tajlandia – buddyzm Argentyna – katolicyzm Szwecja – protestantyzm Bułgaria – prawosławie Izrael – judaizm	0–2	Za prawidłowe przyporządkowanie religii: – trzech-pięciu 1 pkt – sześciu 2 pkt	

23.

Np.:

a)

- w Polsce maszyny i urządzenia mają większy udział w eksporcie niż w Indiach
- w Indiach pozostałe produkty przemysłu przetwórczego mają większy udział w eksporcie niż w Polsce
- towary rolno-spożywcze mają większy udział w eksporcie w Indiach niż w Polsce
- surowce mają większy udział w eksporcie w Indiach niż w Polsce.

b)

- w strukturze towarowej eksportu krajów Azji Wschodniej (Japonii i Korei Pd.) dominują maszyny, urządzenia, sprzęt transportowy
- w strukturze eksportu krajów Azji Wschodniej mały udział mają towary rolno-spożywcze
- w strukturze eksportu krajów Azji Wschodniej mały udział mają surowce
- w strukturze eksportu krajów Azji Wschodniej mały udział mają paliwa mineralne.

c)

- położenie w klimacie umiarkowanym chłodnym
- krótki okres wegetacyjny
- dominacja słabych gleb bielicowych
- niski udział użytków rolnych w strukturze użytkowania gruntów
- wysoka lesistość.

0–3

Za podanie dwóch różnic 1 pkt

Za poprawnie sformułowany wniosek 1 pkt

Za poprawne wyjaśnienie 1 pkt

24.

Czynniki lokalizacji okręgów	Nazwa okręgu przemysłowego	Dominujący rodzaj działalności przemysłowej np.:
Baza surowcowa	Bełchatowski	p. wydobywczy węgla brunatnego p. energetyczny
	Tarnobrzeski	p. wydobywczy siarki p. chemiczny (produkcja nawozów sztucznych, kwasu siarkowego)
Położenie transportowe	Szczeciński	p. środków transportu produkcja statków p. energetyczny p. chemiczny
	Gdański	p. środków transportu produkcja statków (stocznia) p. chemiczny
Korzyści aglomeracji	Poznański	przemysł elektromaszynowy (środków transportu) p. spożywczy
	Wrocławski	p. elektromaszynowy
	Krakowski	p. hutniczy p. energetyczny p. chemiczny

0–2

Za prawidłowe uzupełnienie wierszy tabeli dotyczących czynników lokalizacji:

– dwóch 1 pkt

– trzech 2 pkt

25.	a) prekambry b) <u>Powinna powstać kopalnia rud metali, ponieważ, np.:</u> – pozwoli to na zmniejszenie importu rud żelaza – bardzo bogate złoża dostarczą wielu cennych metali (wanad, tytan) niezbędnych w nowoczesnym przemyśle – powstaną miejsca pracy – nastąpi aktywizacja gospodarcza Suwalszczyzny – nastąpi rozwój infrastruktury komunikacyjnej. lub <u>Nie powinna powstać kopalnia rud metali, ponieważ, np.:</u> – rudy metali znajdują się na znacznej głębokości – koszt wydobywania rud będzie bardzo duży – nastąpi skażenie przyrody „zielonych płuc Polski” – zagrożone zostanie środowisko Wigierskiego Parku Narodowego i Suwalskiego Parku Krajobrazowego.	0–2	Za poprawną odpowiedź 1 pkt Za uzasadnienie (na tak lub nie) z dwoma argumentami 1 pkt	
26.	Konsekwencje pozytywne, np.: – zmniejszenie emisji pyłów wraz z ograniczeniem produkcji, np. hutniczej – zmniejszenie emisji gazów, w tym siarki, azotu – zmniejszenie ilości wytwarzanych ścieków – ochrona zasobów mineralnych. Konsekwencje negatywne, np.: – wzrost bezrobocia w wyniku zamykania zakładów pracy lub stanowisk produkcyjnych – migracje w celu podjęcia pracy – pogorszenie warunków życia w związku z utratą pracy.	0–2	Za podanie dwóch konsekwencji: – pozytywnych 1 pkt – negatywnych 1 pkt lub za podanie jednej negatywnej i jednej pozytywnej 1 pkt	
27.	Faza industrialna: C, E, H Faza postindustrialna: A, D, G	0–2	Za poprawne przyporządkowanie trzech cech do każdej z faz po 1 pkt	

28.	Np.: Obrazy satelitarne są przydatnym źródłem informacji, gdyż: – pozwalają na szybkie uzyskanie danych o zmianach zachodzących w środowisku – pozwalają określić intensywność zachodzących w środowisku zmian – pozwalają na dokumentację dużego obszaru.	0–1	Za ocenę przydatności wraz z uzasadnieniem 1 pkt	
29.	<pre> graph LR F((F)) --> A((A)) A --> D((D)) D --> G((G)) D --> E((E)) G --> B((B)) B --> H((H)) E --> I((I)) I --> C((C)) </pre>	0–2	Za uzupełnienie elementów – trzech, czterech 1 pkt – pięciu 2 pkt	
30.	Np.: Kotlina Konga – występowanie muchy tse-tse – brak naturalnych pastwisk (występowanie lasów). Indie – liczebność pogłowa bydła wynika z istniejącego w hinduizmie kultu krowy jako zwierzęcia świętego (krowa jest uważana za „matkę żywicielkę” ludzi). Holandia – duży rynek zbytu – opłacalność hodowli – baza paszowa – wysoko rozwinięty przemysł mleczarski – dobrze rozwinięte gałęzie przemysłu współpracujące z rolnictwem (chemiczny, maszynowy). Strefa Sahelu – sezonowo zmienne zasoby świeżej trawy i wody – sezonowo występujące opady.	0–2	Za podanie uzasadnień – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt	
31.	a) Trąd b) Czynniki przyrodnicze, np.: – duża wilgotność – warunki sprzyjające rozwojowi komarów – wysoka temperatura powoduje intensywny rozwój bakterii chorobotwórczych.	0–3	Za podanie nazwy choroby 1 pkt Za podanie czynników: – dwóch przyrodniczych 1 pkt – dwóch społeczno-ekonomicznych 1 pkt	

	Czynniki społeczno-ekonomiczne, np.: – niski poziom edukacji zdrowotnej społeczeństw – podatność na choroby wynikająca z niedożywienia – niewystarczająca ilość funduszy na zakup środków medycznych – brak kanalizacji, oczyszczalni ścieków (infrastruktury technicznej).		lub – jednego przyrodniczego i jednego społeczno-ekonomicznego 1 pkt																		
32.	Np.: – szczepienia profilaktyczne – spanie pod moskitierą – gotowanie wody lub spożywanie wody tylko butelkowanej – spożywanie pokarmów znanego pochodzenia – stosowanie płynów przeciw komarom – jedzenie tylko przetworzonej żywności.	0–1	Za podanie trzech propozycji 1 pkt																		
33.	Kolejno od góry: E, B, D	0–1	Za prawidłowe przyporządkowanie 1 pkt																		
34.	<table><tr><td>Np.</td><td><table><tr><td>Położenie Polski</td><td>Cechy położenia</td><td>Konsekwencje</td></tr><tr><td>Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.</td><td>- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim</td><td>Korzyści wynikające z tranzytu</td></tr><tr><td>W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.</td><td>- położenie przy wschodniej granicy UE</td><td>- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej</td></tr><tr><td>W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.</td><td>Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej</td><td>- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej</td></tr></table></td><td>0–2</td><td>Za poprawne uzupełnienie komórek w tabeli – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt</td><td></td></tr></table>	Np.	<table><tr><td>Położenie Polski</td><td>Cechy położenia</td><td>Konsekwencje</td></tr><tr><td>Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.</td><td>- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim</td><td>Korzyści wynikające z tranzytu</td></tr><tr><td>W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.</td><td>- położenie przy wschodniej granicy UE</td><td>- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej</td></tr><tr><td>W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.</td><td>Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej</td><td>- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej</td></tr></table>	Położenie Polski	Cechy położenia	Konsekwencje	Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.	- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim	Korzyści wynikające z tranzytu	W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.	- położenie przy wschodniej granicy UE	- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej	W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.	Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej	- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej	0–2	Za poprawne uzupełnienie komórek w tabeli – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt				
Np.	<table><tr><td>Położenie Polski</td><td>Cechy położenia</td><td>Konsekwencje</td></tr><tr><td>Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.</td><td>- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim</td><td>Korzyści wynikające z tranzytu</td></tr><tr><td>W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.</td><td>- położenie przy wschodniej granicy UE</td><td>- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej</td></tr><tr><td>W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.</td><td>Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej</td><td>- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej</td></tr></table>	Położenie Polski	Cechy położenia	Konsekwencje	Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.	- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim	Korzyści wynikające z tranzytu	W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.	- położenie przy wschodniej granicy UE	- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej	W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.	Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej	- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej	0–2	Za poprawne uzupełnienie komórek w tabeli – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt						
Położenie Polski	Cechy położenia	Konsekwencje																			
Względem potęg gospodarczo - politycznych Europy.	- Polska położona jest między dwoma potęgami gospodarczymi - Polska graniczy najbogatszym państwem europejskim	Korzyści wynikające z tranzytu																			
W stosunku do granic zewnętrznych Unii Europejskiej.	- położenie przy wschodniej granicy UE	- konieczność wzmocnienia granicy wschodniej																			
W odniesieniu do kręgów kulturowych Europy.	Na granicy kultur wschodnio- i zachodnio-europejskiej	- przenikanie się kultur na terenie Polski - wzbogacanie kultury polskiej																			
35.	1. Peru 2. Australia	0–1	Za podanie nazw dwóch krajów 1 pkt																		